

birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata tespit edilen isteklilerin teklif fiyatlarının sınır değer hesaplamasına katılmamasının mevzuata uygun olmadığı hk

Toplantı No : 2019/056

Gündem No : 32

Karar Tarihi : 26.12.2019

Karar No : 2019/UY.II-1714

BAŞVURU SAHİBİ:

Makel Isıt. ve Soğ. Müh. A.Ş.,

İHALEYİ YAPAN İDARE:

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğü Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı,

BAŞVURUYA KONU İHALE:

2019/441055 İhale Kayıt Numaralı “Aydın Adü Merkez Kampüs Eski Kütüphane Binasının (Enstitü, Mediko ve Öğrenci İşlerine Dönüştürülmesi İçin) Merkezi Kafeterya Onarım ve Tadilat İşleri” İhalesi

KURUM TARAFINDAN YAPILAN İNCELEME:

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Rektörlüğü Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından 21.10.2019 tarihinde açık ihale usulü ile gerçekleştirilen “Aydın Adü Merkez Kampüs Eski

Kütüphane Binasının (Enstitü, Mediko ve Öğrenci İşlerine Dönüştürülmesi İçin) Merkezi Kafeterya Onarım ve Tadilat İşleri” ihalesine ilişkin olarak Makel Isıtma ve Soğutma Mühendisliği Anonim Şirketi’nin 14.11.2019 tarihinde yaptığı şikâyet başvurusunun, idarenin 22.11.2019 tarihli yazısı ile reddi üzerine, başvuru sahibince 28.11.2019 tarih ve 50866 sayı ile Kurum kayıtlarına alınan 28.11.2019 tarihli dilekçe ile itirazen şikâyet başvurusunda bulunulmuştur.

Başvuruya ilişkin olarak 2019/1510 sayılı itirazen şikâyet dosyası kapsamında yapılan inceleme neticesinde esas inceleme raporu tanzim edilmiştir.

KARAR:

Esas inceleme raporu ve ekleri incelendi.

İtirazen şikâyet dilekçesinde özetle, Kamu İhale Genel Tebliği’nin 45’inci maddesi uyarınca teklif mektubu ve geçici teminatı usulüne uygun sunan geçerli teklifler tespit edildikten sonra söz konusu geçerli teklifler üzerinden aşırı düşük teklif sınır değerinin hesaplanması gerekirken idarece birim fiyat teklif cetvelinde aritmetik hata olan isteklilerin tekliflerinin sınır değer hesabında dikkate alınmadığı, idareye yapılan şikâyete ilişkin cevabı yazıda da teklif cetvelinin teklif mektubunun ayrılmaz bir parçası olduğu ve sınır değer hesabının buna göre yapıldığının ifade edildiği, ancak teklif mektubu ve geçici teminatı usulüne uygun sunan geçerli teklifler üzerinden sınır değer hesabının yapılması gerektiği iddiasına yer verilmiştir.

Başvuru sahibinin iddialarının değerlendirilmesi sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu’nun “Tekliflerin hazırlanması ve sunulması” başlıklı 30’uncu maddesinin ikinci fıkrasında “Teklif mektupları yazılı ve imzalı olarak sunulur. Teklif mektubunda ihale dokümanının tamamen okunup kabul edildiğinin belirtilmesi, teklif edilen bedelin rakam ve yazı ile

birbirine uygun olarak açıkça yazılması, üzerinde kazıntı, silinti, düzeltme bulunmaması ve teklif mektubunun ad, soyad veya ticaret unvanı yazılmak suretiyle yetkili kişilerce imzalanmış olması zorunludur...” hükmü,

Anılan Kanun’un “Tekliflerin alınması ve açılması” başlıklı 36’ncı maddesinde “Teklifler ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar idareye verilir. İhale komisyonunca ihale dokümanında belirtilen saatte kaç teklif verilmiş olduğu bir tutanakla tespit edilerek, hazır bulunanlara duyurulur ve hemen ihaleye başlanır. İhale komisyonu teklif zarflarını alınış sırasına göre inceler. 30 uncu maddenin birinci fıkrasına uygun olmayan zarflar bir tutanak ile belirlenerek değerlendirmeye alınmaz. Zarflar isteklilerle birlikte hazır bulunanlar önünde alınış sırasına göre açılır.

İsteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı kontrol edilir. Belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan istekliler tutanakla tespit edilir. İstekliler ile teklif fiyatları ve yaklaşık maliyet tutarı açıklanır. Bu işlemlere ilişkin hazırlanan tutanak ihale komisyonunca imzalanır. Bu aşamada; hiçbir teklifin reddine veya kabulüne karar verilmez, teklifi oluşturan belgeler düzeltilemez ve tamamlanamaz. Teklifler ihale komisyonunca hemen değerlendirilmek üzere oturum kapatılır.” hükmü,

Aynı Kanun’un “Tekliflerin değerlendirilmesi” başlıklı 37’nci maddesinin ikinci fıkrasında “Tekliflerin değerlendirilmesinde, öncelikle belgeleri eksik olduğu veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmadığı 36 ncı maddeye göre ilk oturumda tespit edilen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılmasına karar verilir. Ancak, teklifin esasını değiştirecek nitelikte olmaması kaydıyla, belgelerde bilgi eksikliği bulunması halinde idarece belirlenen sürede isteklilerden bu eksik bilgilerin tamamlanması yazılı olarak istenir. Belirlenen sürede

bilgileri tamamlamayan istekliler değerlendirme dışı bırakılır ve geçici teminatları gelir kaydedilir. Bu ilk değerlendirme ve işlemler sonucunda belgeleri eksiksiz ve teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olan isteklilerin tekliflerinin ayrıntılı değerlendirilmesine geçilir. Bu aşamada, isteklilerin ihale konusu işi yapabilme kapasitelerini belirleyen yeterlik kriterlerine ve tekliflerin ihale dokümanında belirtilen şartlara uygun olup olmadığı ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunup bulunmadığı incelenir. Uygun olmadığı belirlenen isteklilerin teklifleri ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunan teklifler değerlendirme dışı bırakılır.” hükmü,

“Aşırı düşük teklifler” başlıklı 38’inci maddesinde “İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra, diğer tekliflere veya idarenin tespit ettiği yaklaşık maliyete göre teklif fiyatı aşırı düşük olanları tespit eder. Bu teklifleri reddetmeden önce, belirlediği süre içinde teklif sahiplerinden teklifte önemli olduğunu tespit ettiği bileşenler ile ilgili ayrıntıları yazılı olarak ister.

İhale komisyonu;

a) İmalat sürecinin, verilen hizmetin ve yapım yönteminin ekonomik olması,

b) Seçilen teknik çözümler ve teklif sahibinin mal ve hizmetlerin temini veya yapım işinin yerine getirilmesinde kullanacağı avantajlı koşullar,

c) Teklif edilen mal, hizmet veya yapım işinin özgünlüğü,

gibi hususlarda yapılan yazılı açıklamaları dikkate alarak, aşırı düşük teklifleri değerlendirir. Bu değerlendirme sonucunda, açıklamaları yeterli görülmeyen veya yazılı açıklamada bulunmayan isteklilerin teklifleri reddedilir.

Kurum, ihale konusu işin türü, niteliği ve yaklaşık maliyeti ile ihale edilme usulüne göre aşırı düşük tekliflerin tespiti,

değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorgulama kriterleri belirlemeye, ihalenin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin sonuçlandırılabilmesine, ayrıca yaklaşık maliyeti 8 inci maddede öngörülen eşik değerlerin yarısına kadar olan hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerinde sınır değer altında olan tekliflerin bu maddede öngörülen açıklama istenilmeksizin reddedilmesine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir. İhale komisyonu bu maddenin uygulanmasında Kurum tarafından yapılan düzenlemeleri esas alır.” hükmü yer almaktadır.

Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliği’nin “Başvuru ve teklif mektuplarının şekli” başlıklı 54’üncü maddesinde “Başvuru ve teklif mektupları bu Yönetmeliğin ekinde yer alan standart formlar esas alınarak hazırlanır.

(2) Teklif mektubunun aşağıdaki şartları taşıması zorunludur:

- a) Yazılı olması.
- b) İhale dokümanının tamamen okunup kabul edildiğinin belirtilmesi.
- c) Teklif edilen bedelin rakam ve yazı ile birbirine uygun olarak açıkça yazılması.
- ç) Üzerinde kazıntı, silinti, düzeltme bulunmaması.
- d) Türk vatandaşı gerçek kişilerin Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası, Türkiye’de faaliyet gösteren tüzel kişilerin vergi kimlik numarasının belirtilmesi.
- e) Ad ve soyadı veya ticaret unvanı yazılmak suretiyle yetkili kişilerce imzalanmış olması.

...

(5) Teklif mektuplarının şekil ve içerik bakımından yukarıda belirtilen niteliklere ve teklif mektubu standart formuna

uygun olmaması teklifin esasını değiştirecek nitelikte bir eksiklik olarak kabul edilir. Taşıması zorunlu hususlardan herhangi birini taşımayan teklif mektuplarının değiştirilmesi, düzeltilmesi veya eksikliklerinin giderilmesi gibi yollara başvurulamaz. Teklif mektubu usulüne uygun olmayan isteklinin teklifi değerlendirme dışı bırakılır.” hükmü yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği’nin “Sınır değer tespiti ve aşırı düşük teklifler” başlıklı 45’inci maddesinde “Yapım işleri ihalelerinde, 4734 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi uyarınca ilk oturumda teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan geçerli teklifler tespit edildikten sonra;

Yaklaşık maliyetin % 120’sinin üzerindeki ve % 40’ının altındaki teklifler dikkate alınmaksızın, geçerli tekliflerin aritmetik ortalaması ve standart sapması hesaplanır.

Tort1 : Geçerli tekliflerin (Tn) aritmetik ortalaması (Tort1 =)

σ : Geçerli tekliflerin standart sapması ($\sigma =$)

Aritmetik ortalamadan standart sapma çıkartılır ve eklenir.

Tort1- σ

Tort1+ σ

Aritmetik ortalama değerinin standart sapma kadar aşağısı ve standart sapma kadar yukarısı arasında kalan bölgede yer alan tekliflerin tekrar ortalaması alınmak suretiyle, ikinci aritmetik ortalama bulunur.

Ti : Standart sapma aralığında kalan teklifler : { Ti: (Tort1- $\sigma \leq Ti \leq$ Tort1+ σ)}

Tort2 : Standart sapma aralığında kalan tekliflerin (Ti) aritmetik ortalaması (Tort2=)

Hesaplanan ikinci aritmetik ortalama yaklaşık maliyete

bölünmek suretiyle (C) değeri elde edilir.

C : Tort2/YM

(C) değeri aşağıdaki eşitliklerin ilgili olanında yerine konularak (K) değeri bulunur.

$C < 0,60 \rightarrow$

$0,60 \leq C \leq 1,00 \rightarrow$

$C > 1,00 \rightarrow$

Sınır değer aşağıdaki eşitlikten bulunur:

SD (Sınır değer) =

...

45.1.1.5. Bu madde kapsamında sınır değer hesaplanmasında, 4734 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi uyarınca ilk oturumda teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan isteklilerin teklifleri “geçerli teklif” olarak dikkate alınacaktır.” açıklaması,

Anılan Tebliğ’in “Aritmetik hata ve yuvarlama” başlıklı 16.5’inci maddesinde “16.5.1. Birim fiyat teklif cetvelindeki çarpım ve toplamlarda hata olması durumunda aritmetik hata olduğu kabul edilecek ve teklif doğrudan değerlendirme dışı bırakılacaktır...” açıklaması yer almaktadır.

İdari Şartname’nin “İhale konusu işe ilişkin bilgiler” başlıklı 2’nci maddesinde ihale konusu işin adının “Aydın ADÜ Merkez Kampüs Eski Kütüphane Binasının (Enstitü,Mediko ve Öğrenci işlerine Dönüştürülmesi için) Merkezi Kafeterya Onarım ve Tadilat İşleri”, miktarı ve türünün ise “183 kalem onarım işi” olarak belirlendiği görülmüştür.

Anılan Şartname’nin “Tekliflerin değerlendirilmesi” başlıklı 31’inci maddesinde “31.1. Tekliflerin değerlendirilmesinde, öncelikle belgeleri eksik olduğu veya teklif mektubu ile

geçici teminatı usulüne uygun olmadığı ilk oturumda tespit edilen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılmasına karar verilir...

31.4. Bu ilk değerlendirme ve işlemler sonucunda belgeleri eksiksiz ve teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olan isteklilerin tekliflerinin ayrıntılı değerlendirilmesine geçilir.

31.5. Bu aşamada, isteklilerin ihale konusu işi yapabilme kapasitelerini belirleyen yeterlik kriterlerine ve tekliflerin ihale dokümanında belirtilen şartlara uygun olup olmadığı ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunup bulunmadığı incelenir. Uygun olmadığı belirlenen teklifler ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunan teklifler değerlendirme dışı bırakılır..." düzenlemesi,

Aynı Şartname'nin "Sınır değer" başlıklı 33'üncü maddesinde "33.1. İhale komisyonu verilen teklifleri değerlendirdikten sonra Kurum tarafından belirlenen yönteme göre sınır değeri hesaplar.

33.2. Teklifi sınır değer altında olduğu tespit edilen isteklilerin teklifleri, Kanunun 38 inci maddesinde öngörülen açıklama istenmeksizin reddedilecektir." düzenlemesi yer almaktadır.

İdarece gönderilen bilgi ve belgeler incelendiğinde; başvuruya konu ihaleye 27 isteklinin katıldığı, ihale komisyonunca 4734 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesine göre ilk oturumda yapılan değerlendirme sonucunda bütün isteklilerin teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olduğunun değerlendirildiği,

İdarece ihalenin ikinci oturumuna geçilerek, Cenk Sönmez, Engin Uzun ve Akkar Doğ. Müh. Enerji İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.nin teklifleri kapsamında sunulan birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata yapıldığı gerekçesiyle tekliflerinin değerlendirme dışı bırakıldığı, Ege İnş. San. ve

Tic. Ltd. Şti.nin teklifi kapsamında sunulan birim fiyat teklif cetvelinde aritmetik hata yapıldığı ve fiyat teklifinin yanlış metraja göre verildiği gerekçesiyle teklifinin değerlendirme dışı bırakıldığı, 23 isteklinin teklifinin geçerli teklif olarak belirlendiği, değerlendirme dışı bırakılmamış bahse konu 23 isteklinin teklif fiyatı esas alınarak aşırı düşük teklif sınır değerın 1.692.708,63 TL hesaplandığı, İdari Şartname'nin 33'üncü maddesi uyarınca teklifi sınır değerının altında olan Se-Ta Güney İnş. Elekt. Nak. Tur. San. ve Tic. Ltd. Şti. ve Alperen Yılmaz'ın tekliflerinin açıklama istenmeksizin reddedildiği, ihalenin Rms Ersan İnş. Taah. Tur. Nak. İth. İhr. San. ve Tic. Ltd. Şti.nin üzerinde bırakıldığı, ekonomik açıdan en avantajlı ikinci teklif sahibi olarak ise başvuru sahibi istekli Makel Isıt. ve Soğ. Müh. A.Ş.nin belirlendiği görülmüştür.

4734 sayılı Kanun'un 38'inci maddesi uyarınca Kamu İhale Kurumunun aşırı düşük tekliflerin tespiti, değerlendirilmesi ve ekonomik açıdan en avantajlı teklifin belirlenmesi amacıyla sınır değerler ve sorgulama kriterleri belirleme yetkisi bulunmaktadır. Bu kapsamda Kurum tarafından yapım işleri ihalelerinde uygulanacak olan sınır değerın belirlenmesine ilişkin esaslar Kamu İhale Genel Tebliği'nin 45'inci maddesinde düzenlenmiş olup, anılan Tebliğ'in 45.1.1'inci ve 45.1.1.5'inci maddelerinde sınır değer hesaplama yöntemine ilişkin açıklamalara yer verildiği, bu maddeye göre sınır değer hesaplamalarında 4734 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi uyarınca teklif mektubu ve geçici teminatlarının usulüne uygun olduğu ilk oturumda tespit edilen isteklilerin teklif fiyatlarının esas alınması gerektiği, bu çerçevede sınır değer hesaplamalarında ilk oturumda veya sonraki oturumlarda teklif mektubu ve geçici teminat mektubu hariç eksik belge sunulması, yeterlik kriterlerinin karşılanmaması veya birim fiyat teklif cetvelinde aritmetik hata bulunması gibi sebeplerle teklifi değerlendirme dışı bırakılan isteklilerin teklif fiyatlarının da sınır değer hesaplamasında dikkate alınacağı anlaşılmaktadır.

4734 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesine göre yapılan ilk oturumda isteklilerin belgelerinin eksik olup olmadığı ve teklif mektubu ile geçici teminatlarının usulüne uygun olup olmadığı hususunun kontrol edileceği, belgeleri eksik veya teklif mektubu ile geçici teminatı usulüne uygun olmayan isteklilerin tutanakla tespit edileceği, anılan Kanun'un 37'nci maddesine göre yapılan ikinci oturumda ise öncelikle ilk oturumda belgelerin eksik olduğu veya teklif mektubu ile geçici teminatının usulüne uygun olmadığı tespit edilen isteklilerin tekliflerinin değerlendirme dışı bırakılmasına karar verileceği ve isteklilerin ihale konusu işi yapabilme kapasitelerini belirleyen yeterlik kriterlerine ve tekliflerin ihale dokümanında belirtilen şartlara uygun olup olmadığı hususları ile birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata bulunup bulunmadığı hususunun inceleneceği anlaşılmaktadır.

4734 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesine göre teklif mektubunun usulüne uygunluğu belirlenirken teklif mektuplarının yazılı ve imzalı olup olmadığı, ihale dokümanının tamamen okunup kabul edilip edilmediği, teklif edilen bedelin rakam ve yazı ile birbirine uygunluğu, üzerinde kazıntı, silinti, düzeltme bulunup bulunmadığı, ad, soyad veya ticaret unvanı yazılmak suretiyle yetkili kişilerce imzalanıp imzalanmadığı, ayrıca teklif mektubu standart formuna uygun olup olmadığı hususlarının inceleneceği, birim fiyat teklif mektubu eki cetvelde aritmetik hata bulunup bulunmadığına ilişkin incelemenin ise ikinci oturumda yapılacağı, bu kapsamda idarece 4 isteklinin birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata tespitinin ikinci oturumda yapıldığı, bu çerçevede birim fiyat teklif cetvellerinde aritmetik hata tespit edilen isteklilerin teklif fiyatlarının sınır değer hesaplamasına katılmamasının mevzuata uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak, yukarıda mevzuata aykırılıkları belirtilen işlemlerin düzeltici işlemle giderilebilecek nitelikte işlemler olduğu tespit edildiğinden, idarece aşırı düşük

teklif sınır değeri hesabının yukarıda yer verilen açıklamalar çerçevesinde teklif mektubu ve geçici teminatını usulüne uygun sunan geçerli teklifler üzerinden yapılması ve bu aşamadan sonraki işlemlerin mevzuata uygun olarak yeniden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle, 4734 sayılı Kanun'un 65'inci maddesi uyarınca bu kararın tebliğ edildiği veya tebliğ edilmiş sayıldığı tarihi izleyen 30 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemelerinde dava yolu açık olmak üzere,

Anılan Kanun'un 54'üncü maddesinin onbirinci fıkrasının (b) bendi gereğince düzeltici işlem belirlenmesine,

Oybirliği ile karar verildi.